

*МІНЕНКО Олеся Василівна,
кандидат філологічних наук,
доцент, Національний університет
цивільного захисту України*

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Навчання в умовах сьогодення, а саме епоху цифрових технологій стало значно легшим та доступнішим, ніж будь-коли раніше. Тому роль штучного інтелекту (ШІ) останнім часом помітно зростає. ШІ став актуальним у багатьох сферах та галузях. Більш того він виявився досить корисним навіть під час навчання: сьогодні його дедалі активніше застосовують у різних освітніх концепціях.

Сьогодні штучний інтелект трактується як: можливість системи автономно підбирати найбільш якісний варіант вирішення проблеми з набору наперед визначеного набору варіантів [1].

Серед дослідників штучного інтелекту прийнято

розрізняти два його типи – слабкий та сильний. Перший передбачає можливість виконання лише вузького переліку завдань. Прикладами таких систем є мобільні додатки для голосового управління Google Assistant, Аліса та Siri, які дозволяють віддавати голосові команди операційній системі і отримувати зрозумілу відповідь, тобто ці додатки виконують певний перелік функцій. На противагу цьому, сильний штучний інтелект здатний виконувати будь-яке людське завдання, проте подібної системи штучного інтелекту ще не створено, але здійснюються розробки в цьому напрямку [2].

На думку фахівців, штучний інтелект ефективний і у вивченні іноземних мов – зокрема, в онлайн-методиках. На його основі розробляють і застосунки, і повноцінні мовні платформи, що створює більше можливостей як для студентів, так і для викладачів.

Відтак допомогти опанувати нові навички чи здобути знання у бажаній сфері в наш час може система штучного інтелекту ChatGPT, розроблена компанією OpenAI. ChatGPT здатен розмовляти з користувачами, використовуючи природну

мову. Сервіс працює на основі глибокого навчання, в процесі якого він вчиться розуміти природну мову і генерувати відповіді на запитання та команди користувачів, які називаються промптами (prompts).

Завдяки своїм можливостям, цей інструмент став корисним помічником у вивченні англійської мови. Він допомагає засвоювати нові слова, вивчати граматику та розвивати навички спілкування англійською.

Проте чи можна вчити англійську за допомогою штучного інтелекту, та які переваги він дає? Що ж, розгляньмо низку проблемних питань у вивченні іноземних мов, які можуть стати простішими завдяки ШІ. Розберемося, як використовувати сучасні можливості для більш ефективного навчання.

Щоб опанувати іноземну мову, необхідно засвоїти, закріпити та постійно розвивати чотири основні навички – читання, письмо, аудіювання та говоріння. Однак під час занять чи то самостійних, чи разом із викладачем – студенти нерідко постають перед труднощами, які заважають прогресу, а іноді й зовсім призводять до втрати мотивації.

1. Уніфікований підхід. Один із найпоширеніших недоліків онлайн-навчання— єдині методики та інструкції для всіх учасників процесу. Водночас кожен має свій темп і провідні канали сприйняття інформації. Якщо не враховувати особисті інтереси студентів, рівень підготовки, вподобання, це може значно сповільнити прогрес і знизити ефективність занять.

2. Недостатність вербальної комунікації. Відсутність можливостей для усного спілкування нерідко стає ще однією проблемою для вдосконалення мовних навичок. У студентів, які не займаються активною мовленнєвою практикою, з'являються труднощі із вимовою, швидкістю мовлення та здатністю підтримувати розмову. Водночас живе спілкування має вирішальне значення. Без повноцінних діалогів та бесід на різні теми створюється лише ілюзія того, що ви опановуєте мову.

3. Вправи, що постійно повторюються. Чимало платформ для вивчення іноземних мов пропонують майже однакові уроки й вправи для закріплення матеріалу. Найчастіше такий підхід швидко набридає, і студент поступово втрачає інтерес до навчання. Щоб рівень залученості завжди був на

максимумі, важливими є різноманітні та інтерактивні заняття – тільки так вдається зберегти стійкий інтерес до освоєння нового матеріалу.

4. Складнощі з відстеженням прогресу. Не маючи можливості оцінювати свій поточний рівень володіння мовою, студенти не можуть виявити аспекти, які потребують поліпшення, та не помічають моменти, які потребують більш ретельної уваги. Саме тому вчасний зворотний зв'язок і постійне відстеження прогресу особливо важливі для розробки плану навчання, постановки цілей і впевненого досягнення потрібного мовного рівня.

5. Як штучний інтелект змінює підхід до навчання. Ми обов'язково розглянемо, як ШІ допомагає розв'язувати зазначені вище проблеми під час навчання. Але спочатку подивимось, як штучний інтелект допомагає досягти мовної досконалості. Упевнений розвиток та поточні досягнення в навчанні ШІ відкривають можливості для кардинальної зміни методики вивчення іноземних мов. Це можна відстежити за низкою очевидних чинників.

6. Індивідуальний підбір матеріалів. Завдяки персональному викладачеві, ваші можливості для отримання нових знань і навичок не обмежені рамками підручника. Репетитор створює унікальний навчальний план спеціально для вас, завантажуючи матеріали в систему ІІІ, яка потім адаптує отримані дані для побудови навчальних планів та розробки вправ.

7. Чат-боти. Хоча мовні боти не в змозі спілкуватися з вами на рівні носіїв мови, вони дійсно корисні. Знайти співрозмовника, який добре володіє потрібною вам мовою, не так легко. У цьому випадку бот виявиться дуже доречним: він допомагає відпрацьовувати мовні навички й коригувати помилки, надає зворотний зв'язок. До того ж все це без відчуття дискомфорту, яке турбує багатьох студентів під час живого спілкування іноземною мовою!

8. Гейміфікація. Заняття в ігровій формі, зокрема й для дорослих – чудове доповнення до навчального процесу. Різноманітні вправи, цікаві системи винагороди та незвичайні змагання дозволяють отримувати задоволення від кожної миті,

що проведена за вивченням мови, а такий підхід надовго зберігає мотивацію!

9. Просунуті алгоритми. Використання машинного навчання для всіх систем штучного інтелекту забезпечує їхнє постійне вдосконалення. У цьому й полягає ще одна перевага ШІ: він постійно розвивається.

Саме ключові алгоритми, покладені в основу штучного інтелекту, дають змогу розробляти оптимальні рішення для тих, хто цікавиться, чи можна вчити англійську або іншу мову ще ефективніше. Наприклад, алгоритм обробки природної мови (Natural Language Processing, NLP) допомагає розуміти людську мову, а витяг словосполучень (Collocation Extraction) спрощує пошук інформації та розв'язання проблем із генерацією мовних конструкцій.

Загалом, здібності штучного інтелекту для вивчення англійської або іншої іноземної мови не варто ані принижувати, ані підносити до небес. Це справді цінне досягнення науково-технічного прогресу, проте для досягнення помітних результатів недостатньо використовувати виключно ШІ.

Список використаних джерел:

1. Єфремов М. Ф., Єфремов, Ю. М. Штучний інтелект, історія та перспективи розвитку. Вісник ЖДТУ. Серія «Технічні науки», 2016. С. 123–126.
2. Зобенко О.В. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови//Закарпатські філологічні студії. Вип.27. Том 2. С. 80–84.